

KVALITETSREDOVISNING

FÖR BARN- OCH UNGDOMSFÖRVALTNINGEN

2008

Innehållsförteckning

1. VERKSAMHET	4
1.1 ORGANISATION	4
<i>Förskola</i>	<i>4</i>
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	<i>4</i>
<i>Fritidshem</i>	<i>4</i>
<i>Särskolan</i>	<i>4</i>
<i>Kommunala musikskolan</i>	<i>5</i>
2. VERKSAMHETENS FÖRUTSÄTTNINGAR	5
2.1 RESURSER	5
<i>Kommunen</i>	<i>5</i>
<i>Förskola</i>	<i>5</i>
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	<i>6</i>
<i>Fritidshem</i>	<i>6</i>
<i>Materiella resurser</i>	<i>6</i>
3. ARBETET I VERKSAMHETEN	8
3.1 MÅL	8
<i>Förskola</i>	<i>8</i>
<i>Grundskola, förskoleklass och fritidshem, särskola</i>	<i>8</i>
3.2 UPPFÖLJNING AV 2007 ÅRS KVALITETSREDOVISNING	9
<i>I den mån budgeten tillåter utveckling av ”mjukvara”;</i>	<i>9</i>
<i>I den mån budgeten tillåter utveckling av ”hårdvara”</i>	<i>10</i>
3.3 ARBETET FÖR ATT SÄKRA MÅLUPPFYLLELSEN	11
3.3.1 Barn/elever i behov av särskilt stöd inklusive barn med funktionshinder	11
3.3.2 Jämställdhet	12
3.3.3 Barn/elever med utländsk bakgrund	12
3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost inklusive måltider och miljön runt dessa...	12
<i>Förskola</i>	<i>13</i>
<i>Fritidshem</i>	<i>13</i>
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	<i>13</i>
3.3.5 Uppföljning av Likabehandlingsplanen	13
4. RESULTAT OCH MÅLUPPFYLLELSE	14
4.1 BEDÖMNINGSUNDERLAG	14
4.2 KUNSKAPER OCH LÄRANDE	14
<i>Kommunen</i>	<i>14</i>
<i>Förskola</i>	<i>15</i>
<i>Fritidshem</i>	<i>15</i>
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	<i>16</i>
4.3 ANSVAR OCH INFLYTANDE	16
<i>Förskola</i>	<i>17</i>
<i>Fritidshem</i>	<i>17</i>

<i>Grundskola och förskoleklass</i>	17
<i>Kommunala musikskolan</i>	18
4.4 BEDÖMNING OCH BETYG	18
<i>Förskola</i>	18
<i>Fritidshem</i>	19
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	19
<i>Läsutveckling</i>	21
<i>Nationella prov</i>	21
<i>Slutbetyg skolår 9</i>	22
5. ANALYS OCH BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSE	23
<i>Övergripande</i>	23
<i>Förskola</i>	23
<i>Fritidshem</i>	24
<i>Grundskola och förskoleklass</i>	24
<i>Kommunala musikskolan</i>	26
6. ÅTGÄRDER FÖR UTVECKLING	26
<i>I den mån budgeten tillåter utveckling av "mjukvara";</i>	26
<i>I den mån budgeten tillåter utveckling av "hårdvara";</i>	27
7. BESLUT OCH ANSVAR FÖR KVALITETSREDOVISNINGEN SAMT HUR DEN KOMMER ATT GÖRAS TILLGÄNGLIG FÖR INTRESSETER	27

1. Verksamhet

1.1 Organisation

Förskola

Verksamheten inom Förskola 1-5 och Familjedaghem omfattade hösten 2008 totalt ca 382 barn varav 345 på Förskola 1-5 och 37 i Familjedaghem. I januari 2009 tillkommer 20 barn i Förskola 1-5. Sammanlagt tjänstgör inom förskoleverksamheten 69,4 årsarbetare fördelade på de åtta förskolorna samt 9 dagbarnvårdare. Verksamheten leds av tre rektorer, en för vare område, dessutom finns administrativt stöd i form av en rektorsassistent.

Den genomsnittliga gruppstorleken i förskolan 2008 var 15 jämfört med 16,4 2007 och 17 barn 2006. Gruppstorleken i övriga Sverige var 16,9 och i jämförbara kommuner 15,7.

Grundskola och förskoleklass

Inom kommunen finns åtta grundskolor. Sex stycken med förskoleklass – år 5 (Vikarbyn, Sätra, Söderås, och Boda, Ingels) varav en med särskola (Nyhedsskolan), en med förskoleklass – år 9 (Furudalsskolan) samt en med år 6-9 (Rättviksskolan).

Skolorna omfattade läsåret 2007/2008 totalt inklusive särskolan 1096 elever (en minskning med 18 stycken från föregående läsår).

Elevvården består av en psykolog, tre skolsköterskor, en kurator, en talpedagog och två specialpedagoger, alla är kvinnor.

Fritidshem

Vid varje F-5 skola samt vid F – 9 skolan finns det också Fritidshem. Vid 6-9 skolan finns det en fritidsverksamhet som fritidsledarna ansvarar för.

I fritidshemmen var totalt 66 % av barn i åldrarna 6 – 9 år inskrivna (64 2007 och 62 % 2006) **vilket är lägre än både kommungruppens X (66 % 2007) och rikets X (80 % 2007)** och inskrivna i åldrarna 10-12 år var 7 % (9 % 2007 och 8 % 2006).

Särskolan

Rättviks särskola har verksamheter på Nyhedsskolan och på Rättviksskolan. På Nyhedsskolan går 9 elever på klass 1-10 och på Rättviksskolan går 9 elever på klass 6-10. I 1 -10 är det träningsklass skolår 1-10 och grundsärskola skolår 1-6, på Rättviksskolan är det

samundervisning med elever som är inskrivna i särskolan och elever i grundskolan.

Sammanlagt tjänstgör inom särskolan 12,2 årsarbetare varav 1,5 på särskolans fritidshem. Av dessa är 6,9 pedagoger och resterande är elevassistenter/barnskötare.

Kommunala musikskolan

Kommunens musikskola hade ca 300 elever inskrivna under året (något fler på vårterminen jämfört med höstterminen) fördelat på 117 pojkar och 184 flickor under vårterminen. Skolan erbjuder undervisning i 16 olika instrument inklusive sång, till detta finns 10 lärare. Skolan erbjuder också dansundervisning.

Förutom individuell undervisning i olika instrument får musikskolans elever möjlighet att avgiftsfritt delta i olika ensembler och orkestrar.

I tre av kommunens skolor är det musikskolans lärare som är ansvariga för klassundervisningen.

2. Verksamhetens förutsättningar

2.1 Resurser

Kommunen

Kommunen som helhet har god tillgång på pedagogiskt utbildad personal. En viss brist på förskollärare och fritidspedagoger finns dock. Behov av flera utbildade speciallärare/specialpedagoger kvarstår dock eftersom de som arbetar på skolorna idag har ett fåtal år kvar till pension eller saknar speciallärarkompetens.

Förskola

Personaltätheten inom Förskola 1-5, antal barn per årsarbetare, var 2008 5,0 (5,6 både 2007 och 2006) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen 5,0(4,9 2007) och riket 5,3 (5,2 2007).

I förskolan var andelen årsarbetare med pedagogisk utbildning 2008 63%, år 2007 var motsvarande andel 62 %. Under 2008 fanns en man anställd inom Förskola 1-5 samt ytterligare en under höstterminen.

Personaltätheten inom Familjedaghem, antal barn per helårsarbetare, var 4,1, alltså tillbaka på siffran för år 2008 efter en tillfällig uppgång till 4,6 2007. Att jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen; 5,0 (4,9 2007) och för riket som helhet 4,8 (4,9 2007). Alla anställda är kvinnor.

Grundskola och förskoleklass

Sammanlagt tjänstgjorde inom verksamheten 88 årsarbetare, en minskning med 8 heltidstjänster från föregående år.

Lärartätheten, antal lärare per 100-tal elever, var 8,45 (8,9 2007 och 8,5 2006) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som var 9,5 läsåret 2007/2008 (9,2 2006) och för riket som helhet som var 8,4 läsåret 2007/2008.

Förskoleklassen hade 99 % (94 % 2007) av barnen inskrivna. Tillbaka på den höga siffran från 2005 alltså. Lärartätheten i förskoleklass var 8,0 per 100-tal elever, i jämförbara kommuner 8,9 och i riket 6,8.

Andelen behöriga lärare i grundskolan var 2008 97 % (91 % 2007 och 89 % 2006). Motsvarande siffra för kommungruppen var 87 % läsåret 2007/2008 (85 % 2006) och för riket som helhet 87 % läsåret 2007/2008 (86 % 2006).

I förskoleklass var kommunens andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen 75 % (70 % 2007 och 90 % 2006). Siffrorna för jämförbara kommuner var 89 % (74 % 2007) och för riket 83 %.

Av det totala antalet lärare i dessa skolformer var 2008 93 kvinnor och 38 män. Endast 29 % av de anställda är män och de återfinns framförallt i de högre årskurserna samt inom de praktiskt estetiska ämnena på lägre stadier (trä och metallslöjd och idrott). En marginell ökning av det totala antalet män har skett sedan föregående år.

Fritidshem

I fritidshemmen var antalet inskrivna barn 13 per årsarbetare 2008 (11 2007 och 14,1 2006) **att jämföra med siffran för kommungruppen som är oförändrad sedan 2006; 16,4 och för riket som helhet X (19,5 2007 och 18,9 2006).**

Fritidshemmens andel av årsarbetare 2008 med pedagogisk högskoleexamen var X (55 % 2007 och 70 % 2006), för kommungruppen var den siffran X (59 % 2007 och 56 % 2006) och för riket X (58 % 2007 och 2006).

Av det totala antalet personal på fritidshemmen var 4 män och 20 kvinnor.

Materiella resurser

För att ge varje barn och elev bästa möjliga förutsättningar fordras en god fysisk arbetsmiljö med moderna och funktionella lokaler. Under 2008 pågick renovering av ytterligare en skola i kommunen. En ny

förskoleavdelning har startats i externa lokaler. Alla kommunens skolor har utrustas med ytterligare ett så kallat IKT-klassrum (med multimediedator, Internetuppkoppling och projektor). All personal inom skolan erbjuds möjligheten att ansluta mot skoldatanätet hemifrån med sin egen dator. Alla centrala program och filer som man kommer åt i skolan, kan man då arbeta med hemma, på ett säkert sätt.

Även Fritidshemmen kan använda IKT-klassrummen och har tillgång till datorer. Skoldatanätet är numera också tillgängligt för förskolorna i kommunen endast på två ställen var inkopplingen inte klar vid årsskiftet.

Tillgången på läromedel och övrigt pedagogiskt material varierar stort. Eftersom så stor del av investeringarna satsats på renoveringar och utbyggnader har i många fall inköp av material och möbler fått stå tillbaka. Detta innebär att det till exempel i moderna fina lokaler kan stå slitna och otidsenliga möbler.

Kompetensutvecklingsmedlen fördelades även 2008 så att en del hanteras av kommunens utvecklingsledare och rektorsgruppen för övergripande verksamhet och en del läggs ut på de olika rektorsområdena för lokal och individuell kompetensutveckling. Inga medel fanns avsatta för deltagande i Lärarlyftet under 2008 och inga extramedel tilldelades heller för det ändamålet. Trots detta deltog tre lärare i Lärarlyftet. De centrala kompetensutvecklingsinsatserna handlar i huvudsak om att implementera styrdokument, lagar och förordningar till exempel likvärdig bedömning, målen i år 3 och individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (från Förskola 1-5 till år nio). Under 2008 deltog alla enheters ledningsgrupper och rektorsgruppen i teambuilding som ett led i att sjösätta den nya organisationen.

Alla skolor och förskolor i kommunen har tillgång till skolgård, gymnastikhall och inom rimligt avstånd naturområden för utomhusaktiviteter. Simhall finns i grannkommunerna och dit bussas varje höst ett antal barn för simundervisning. Slöjdsalar finns på de större skolorna, de mindre skolornas elever bussas till dem för sin slöjdundervisning.

På Rättviksskolan har en omfattande upprustning av fritidslokalerna skett under året.

3. Arbetet i verksamheten

3.1 Mål

I kommunens Barn- och utbildningsplan upptas följande sex områden:

Kunskaper och lärande
 Normer och värden
 Ansvar och inflytande
 Samverkan
 Bedömning och betygssättning
 Kultur, natur och hälsa.

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella prioritering valt att fokusera på följande områden:

Kunskaper och lärande
 Ansvar och inflytande
 Bedömning och betygssättning

Förskola

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpfö 98:

Normer och värden
 Utveckling och lärande
 Barns inflytande
 Förskola och hem
 Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Grundskola, förskoleklass och fritidshem, särskola

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

Normer och värden
 Kunskaper
 Elevernas ansvar och inflytande
 Skola och hem
 Övergång och samverkan
 Skolan och omvärlden
 Bedömning och betyg
 Rektors ansvar
 För särskolan gäller särskoleförordning (1995:206)

3.2 Uppföljning av 2007 års kvalitetsredovisning

I den mån budgeten tillåter utveckling av "mjukvara";

- *Under 2008 kommer de kommunövergripande kompetensutvecklingsinsatserna att fokusera på bedömning och betyg inom alla verksamheter*

Arbetet med bedömningsmatriser inom grundskolan och utvecklingsscheman på förskola 1 – 5 är exempel på detta.

- *Öka kompetensen i att analysera gjord dokumentation inom alla verksamheter*

Förvaltningens ledningsgrupp och rektorsområdenas ledningsgrupper har gemensamt arbetat med analyser av en del dokumentation. Även olika lärargrupper har gjort detta.

- *Kompetensutveckling inom komplicerad inläring kommer att erbjudas all personal*

En föreläsning om ADHD erbjöds all personal i januari 2008.

Dessutom har våra specialpedagoger haft handledning med olika lärlag i dessa frågor.

- *En fortsatt kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning genom att ytterligare utveckla verktyg för att kunna utvärdera och följa upp verksamhetens måluppfyllelse. För grundskolan kommer under 2008 de praktiskt estetiska ämnena att vara i fokus*

Rektorsgruppen har återkommande diskuterat frågan och en utvärdering av måluppfyllelsen i dessa ämnen har gjorts, se nedan avsnitt 4:4.

- *Verktyg för att få bra underlag inför utvärderingen av varje elevs måluppfyllelse i varje ämne behöver utvecklas ytterligare*
Bedömningsmatriser och den kommande lärplattformen är verktyg som kommer att användas i detta arbete

Arbetet med bedömningsmatriser har fortsatt. Lärplattformen Fronter används på Rättviksskolan och har börjat användas på Furudalsskolan.

- *Öka kompetensen inom olika ämnen via deltagande i Lärarlyftet*
Kommunen har under året skickat tre personer på kurser inom Lärarlyftet. En senarelärare har läst Svenska som andraspråk och två tidigarelärare har läst 15 hp inom matematik respektive teknik på halvfart. Tyvärr erhöll förvaltningen inga extra medel för deltagande i Lärarlyftet och största delen av statsbidraget kunde därmed inte utnyttjas.

- *Till hösten 2008 kommer nya mål i år 3 från Skolverket, dessa måste implementeras i verksamheten vilket kräver kompetensutveckling*
Ett intensivt förberedelsearbete har pågått både lokalt och centralt för att implementera målen i år 3. Två Pedagogiska Forum har anordnats.

- *Kompetensutveckling i digital kompetens vad gäller främst kompensatoriska hjälpmedel och i synnerhet lärplattformen Fronter bör prioriteras på enheterna under 2008*

För deltagare i projektet Skoldatatek har mycket kompetensutveckling genomförts. I starten har två förskolor, en 6-årsverksamhet, en F-5 skola och Rättviksskolan ingått. Kompetensutveckling om lärplattformen Fronter har genomförts på de skolor som hittills har börjat använda den.

- *Arbeta med öka barn/elevinflytande, vilket inbegrips i de flesta av ovanstående punkter*

I flera verksamheter kan vi se att arbetet med målstyrning och bedömning och betyg ger ett ökat inflytande för barn och elever.

- *Rektorsgruppen kommer under 2008 att arbeta med att utforma strategier för att ta fram resultat och kvalitetsarbetet för hela förvaltningen*

Rektorsgrupperna har tagit fram en årscykel för förskola och grundskola med BRUK-indikatorer utspridda på året.

I den mån budgeten tillåter utveckling av ”hårdvara”

- *Förnya och komplettera lekredskap ute och inne, så att utelekplatserna når upp till EU-standard, steg ett; ta fram en policy för utelekplatser.*

En kartläggning är genomförd och överlämnad till fastighetsbolaget som underlag till deras långsiktiga planering. Till den finns också en beskrivning av den grundutrustning som bör finnas.

- *Förnya och komplettera pedagogiskt material i förskolan så att det blir likvärdigt i kommunen*

De stora skillnaderna består, det har inte funnits budget för att utjämna skillnaderna.

- *Modernisera möblering på skolor/förskolor/fritidshem så att den är ergonomisk och likvärdig*

En bra inlärningsmiljö för elever med komplicerad inläring har inrättats på Rättviksskolan och Nyhedsskolan. I och med ombyggnationer har en skola kunnat förnya sin möblering något.

- *Modernisera de tekniska hjälpmedlen, främst datorer med kringutrustning, minst ett IKT-klassrum på varje skola*
- IKT-klassrum finns nu inköpt till varje skola och förskola. Arbetet med att bygga ut trådlöst nätverk på Rättviksskolan är påbörjat.

- *Utbyggnad av ett förskoledatanät*

Alla förskolor utom två har tillgång till skoldatanätet.

- *Kompletterande av förskolornas och skolornas tillgång till kompensatoriska hjälpmedel*

Skolorna har nu stor tillgång bland annat i skoldatanätet till olika kompensatoriska hjälpmedel, även för förskolorna finns en hel del inköpt.

- *Förnyande och kompletterande av musikskolans instrument samt digital musikhantering*

En flygel är inköpt men övrigt har ej kunnat genomföras på grund av prioriteringar i budgeten.

3.3 **Arbetet för att säkra måluppfyllelsen**

3.3.1 **Barn/elever i behov av särskilt stöd inklusive barn med funktionshinder**

De elever som är i behov av särskilt stöd ska i första hand få sina behov tillgodosedda inom sin egen grupp/klass ram. I de fall där ytterligare stödinsatser är nödvändiga har rektor möjlighet att söka särskild resurs genom elevhälsan. Extra stöd har beviljats i olika former, ofta genom en extra pedagogisk resurs eller annat vuxenstöd i form av elevassistenter.

	Faktiskt antal	Andel i procent
Flickor med särskilt stöd	42	29
Pojkar med särskilt stöd	105	71
Totalt	147 (109st 2007)	100

Andelen flickor som får insatser är betydligt mindre än pojkar. Resurserna tilldelas efter individuellt behov men siffrorna antyder att det kan vara bra att vara uppmärksam på hur de fördelas. En ökning har skett för barn som får stöd i förskolan. Idag är siffran 10%

	Totalt	Totalt	Heltid	Heltid	Deltid	Deltid
	Faktiskt antal	Andel i procent	Faktiskt antal	Andel i procent	Faktiskt antal	Andel i procent
Kvinnor	30	81	8	27	22	73
Män	7	19	2	29	5	71

Totalt arbetar 37 personer (48 st 2007) med insatser för barn i behov av särskilt stöd varav 21 (24 st 2007) har någon form av lärarutbildning. Av det totala antalet är det endast 10 stycken som arbetar heltid (27 %). 73 % arbetar deltid på allt från 75 % till 20 %. I år är det färre personer som "fyller ut" sina ordinarie tjänster med en liten procentsats för särskilda insatser.

I en analys gjord av förvaltningens ledningsgrupp konstaterades att samtliga skolor skriver åtgärdsprogram när så är påkallat. De flesta

använder den av Elevhälsan framtagna mallen. I de flesta fall har både personal, elev och vårdnadshavare deltagit vid upprättandet av åtgärdsprogrammet. De åtgärdsprogram som analyserades lever inte i alla stycken upp till de allmänna rådens anvisningar och kommunens rektorer har därför fått i uppgift att se över åtgärdsprogrammen på sin enhet.

3.3.2 Jämställdhet

När det gäller arbetet med jämställdhet är personalens medvetenhet om flickors och pojkars situation väldigt olika på olika enheter. Från att det finns några eldsjälar som har hög medvetenhet till att man inte har ägnat frågan någon särskild uppmärksamhet. I kommunen och förvaltningen finns inte uppdaterade jämställdhetsplaner och inte heller på enheterna finns någon handlingsplan som hjälper personalen att arbeta systematiskt. De har inte heller några egna utvärderingsrutiner för detta område. I kommunen finns en utbildad genuspedagog som under 2008 tillsammans med en lärare på Rättviksskolan påbörjat handledarutbildning i ”På lika villkor” i Falun. All egen framtagen statistik ska numera vara uppdelad i pojkar och flickor vilket ändå ger en större tydlighet i dessa frågor.

3.3.3 Barn/elever med utländsk bakgrund

Rättviks kommun har förhållandevis få barn och elever med utländsk bakgrund men en viss ökning kan märkas. Under hösten har också Rättviksskolan fått ta emot tre ensamkommande flyktingbarn, alla pojkar. En och en halv tjänst har avdelats för deras svenskundervisning och integrering i skolan.

De få elever med utländsk bakgrund som går på skolorna har fått extrastöd i svenska genom specialundervisning och svenska som andraspråk. Under tiden på fritidshemmen och i förskolan har de vistats i svensk språkmiljö, några barn har på en förskola utökad vistelsetid för att stimulera språket. En lärare har under året slutfört sin utbildning i svenska som andra språk.

Rektorsgruppen kan konstatera att en större beredskap på alla kommunens skolor och förskolor behövs.

3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost inklusive måltider och miljön runt dessa

Ambitionen när det gäller daglig fysisk aktivitet finns vid alla förskolor, fritidshem och skolor i kommunen. De flesta har mycket goda förutsättningar att tillgodose elevernas naturliga rörelsebehov och verksamheten bedrivs regelbundet i närliggande naturmiljöer.

Förskola

Höstterminen 08 startade ännu en gång en extra avdelning för femåringar i den lokala orienteringsklubbens klubbstuga. De har förlagt stora delar av verksamheten utomhus. Alla förskolor arbetar med utedagar eller återkommande utevistelse.

Fritidshem

Verksamheten på fritidshemmen anordnas ofta utomhus. Utevistelse är en vardaglig rutin, planerad såväl som spontan men vissa svårigheter att organisera detta finns på ett par av fritidshemmen i kommunen.

Grundskola och förskoleklass

Hälsa och livsstil ingår bland annat i idrotts- och hemkunskapsundervisningen. Några skolor arbetar kontinuerligt med ”utomhuspedagogik”. Furudalsskolan har dessutom ”hockeyprofil” med möjlighet för flickor och pojkar från åk 5 att träna ishockey på skoltid. Detta har gjort att pojkar från andra kommuner har sökt sig till skolan. Några F-5 skolor har under våren varit så kallade Linnéskolor.

Skolmåltiderna är vällagade och följer Livsmedelsverkets näringsrekommendationer. Vid Rättviksskolan erbjuds också frukost. Miljön vid skolmåltiderna är varierande, från den lilla byskolan till den stora matsalen som tre skolor samsas om med en mycket stor genomströmning av elever.

3.3.5 Uppföljning av Likabehandlingsplanen

Alla enheter hade vid årets slut färdiga likabehandlingsplaner där personal, barn/elever och vårdnadshavare haft möjligheter att påverka innehållet. Förvaltningens elevhälsoteam och ledningsgrupp har analyserat alla likabehandlingsplaner och sett att det finns en del att förbättra. I det arbetet har handledningen ”Förebygga diskriminering och främja likabehandling i förskolan/skolan” från diskrimineringsombudsmännen och Barn- och elevombudet varit till stor hjälp. Några enheter har under hösten gjort revideringar som lett till att de bättre följer lagstiftningen.

Som ett resultat av arbetet med likabehandlingsplanerna har flera enheter påbörjat ett systematiskt arbete med värdegrundsfrågor. Material som används är Charlie, Stegvis och Sju-tjugo m fl. Trygghetsteam med kamratstödjare finns på flera skolor.

Från förvaltningens sida kan konstateras att det finns en högre medvetenhet om dessa frågor överlag nu och att det i stort sett är god stämning på kommunens förskolor och skolor. En del arbete återstår

fortfarande innan vi har en miljö på alla enheter som upplevs som helt och hållet ickediskriminerande och jämlik. Här är personalens kunskaper, kompetens och medvetenhet mycket viktiga faktorer.

4. Resultat och måluppfyllelse

4.1 Bedömningsunderlag

BRUK-indikatorer

Skolverkets statistik

Egen statistik

Läsutvecklingschema (LUS)

Nationella prov

Betyg

Utvärderingar på enskilda enheter

Analyser gjorda av förvaltningens ledningsgrupp

4.2 Kunskaper och lärande

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

-kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.

-varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

-barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas.

Kommunen

Resultatet på den BRUK-liknande enkät som gjorts på alla förskolor och skolor visar att den nya organisationens struktur och ledning är väl känd av personalen och ansvarsfördelningen betecknas som naturlig och väl fungerande. Även kommunens kompetensutvecklingsplan är

väl känd och upplevs till stor del som ett värdefullt stöd för arbetet med måluppfyllelse.

Även en självvärdering har gjorts bland personalen angående målen i BU-planen. Den utformades som en matris och såg ut som följer:

Aspekt			
Samtalen på vår förskola/skola utmärks till största delen av att:	Vi berättar för varandra vad vi gör.	Vi samtalar med varandra om varför vi gör det vi gör.	Vi reflekterar medvetet över våra handlingar och relaterar det till olika teorier.
Självskattning:			
På vår förskola/skola fokuserar vi på:	Att alla i barn/elevgruppen får baskunskaper.	Att varje barn/elev får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.	Att varje barn/elev får kunskaper för att kunna fungera i det framtida samhället.
Självskattning:			

Förskola

För förskolans del anser majoriteten att de berättar för varandra vad de gör (första rutan). Mycket få anser sig reflektera medvetet över sina handlingar och relatera det till olika teorier (tredje rutan). Tid för reflektion efterlyses av personalen och rektorer.

Undersökningen visar att procentsatsen angående vad förskolan fokuserar på är jämt fördelat på de tre olika rutorna.

Förskolerektorerna deltar tillsammans med lärlagsledare från förskoleområdena i kommunen med Mora kommun i ett kvalitetsnätverk som startades av Myndigheten för skolutveckling och fortfarande är igång. En påtalad brist på förskolorna är tiden till pedagogiska diskussioner i arbetslagen för att kunna arbeta med läroplanen utifrån samsyn.

Fritidshem

De utvärderingar som finns är gjord av personal på två fritidshem på samma enhet. De har utvärderat verksamheten gentemot den plan som arbetats fram under året med en föräldraenkät och observationer av barnen. Inga resultat vad gäller kunskap och lärande kan dock utläsas.

Inga övriga utvärderingar av fritidshemmens verksamhet har gjorts av rektorerna på enheterna. De BRUK-indikatorer som förvaltningen begärt in har inte använts. Detta ser förvaltningen som ett stort bekymmer eftersom denna verksamhet tenderar att komma i

bakgrunden. Dock har personal från fritidshemmen varit med i diskussioner kring utvärdering med grundskolan.

Grundskola och förskoleklass

Självskattningsmatrisen (se ovan) visar från år 6-9 att de flesta (69%) anser att de samtalar med varandra om vad de gör och varför (ruta två). 27% har placerat sig på ruta tre; reflekterar medvetet över sina handlingar och relaterar det till olika teorier.

Även de flesta F-5 skolorna anser att de till störst delen samtalar med varandra om varför de gör det de gör. Ett par skolor menar dock att de till största delen endast berättar för varandra vad de gör.

73% av personalen på år 6-9 anser att de fokuserar på att eleverna får kunskaper för att fungera i det framtida samhället. På F-5 skolorna anser sig majoriteten göra det.

Enligt en genomförd elevenkät på kommunens största skola är eleverna i det stora hela nöjda med sitt lärande på Rättviksskolan. De är också nöjda med det varierande arbetssättet i form av eget arbete och grupparbetet. De upplever att de får lära sig att söka information. Att arbeta ämnesövergripande anser både elever och personal delvis att det förekommer på skolan. Skolbiblioteket på Rättviksskolan har flyttat in i skollokalerna och kan därmed vara bemannat hela tiden. Detta har inneburit att både lärare och elever har fått tillgång till mera kontinuerligt stöd

Se även under avsnitt 3:3:1 Barn i behov av särskilt stöd...

4.3 Ansvar och inflytande

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Barns och elevers sociala och kunskapsmässiga utveckling förutsätter att de med stigande ålder och mognad tar ett ökat ansvar för sina handlingar i det egna arbetet och den miljö de vistas i. För att de ska kunna göra det krävs att läraren medvetandegör barnen/eleverna och vårdnadshavarna om målen och olika sätt att arbeta för att uppnå dem. Det är i detta sammanhang viktigt att barn och elever får möta olika inlärningsstilar för att så småningom kunna finna sitt eget bästa sätt att lära.

Mål

I Rättvik ska alla elever:

- aktivt delta i planering, utvärdering, och genomförande av sin utveckling och sitt lärande - och därmed få möjlighet att ta ett personligt ansvar för detta.
- ha en skriftlig individuell utvecklingsplan.

Förskola

Personalen skattar överlag barnens möjlighet till inflytande högt. De menar att de är lyhörda för barns önskemål och åsikter och uppmuntrar dem att ta egna initiativ. I planerade aktiviteter är det i högre grad personalen som är dominerande. Det är olika hur mycket tid till reflektion och diskussion man anser sig kunna avsätta såväl i personalgruppen som med barnen men på de flesta förskolor vill man ha större möjlighet till reflektion. Arbetet med att dokumentera tillsammans med barnen behöver också utvecklas.

Alla avdelningar har under året upprättat skriftliga individuella utvecklingsplaner. I flera fall har detta upplevts mycket positivt av personal och vårdnadshavare.

Fritidshem

De utvärderingar som finns är gjord av personal på två fritidshem på samma enhet. De har utvärderat verksamheten gentemot den plan som arbetats fram under året med en föräldraenkät och observationer av barnen. Enligt dessa känner sig alla barn trygga och respekterade. Målet med inflytande och ansvar för barnen är på god väg att uppfyllas.

Inga övriga utvärderingar av fritidshemmens verksamhet har gjorts av rektorerna på enheterna. De BRUK-indikatorer som förvaltningen begärt in har inte använts. Detta ser förvaltningen som ett stort bekymmer eftersom denna verksamhet tenderar att komma i bakgrunden. Dock har personal från fritidshemmen varit med i diskussioner kring utvärdering med grundskolan.

Grundskola och förskoleklass

Arbetet med IUP har fortsatt att utvecklas på skolorna och alla skriver nu IUP till eleverna. Ännu återstår dock en del arbete innan de uppfyller förordningens alla krav.

Av utvärdering med hjälp av BRUK framgår att det formella inflytandet i form av klassråd och elevråd fungerar väl på de flesta skolor. Däremot har flertalet svarat att elevernas delaktighet i planering och utvärdering av det dagliga arbetet kan utvecklas. I de senare årskurserna skattar lärarna sig högt på kriteriet att demokratiska arbetsformer tillämpas. En del lärare för elever i de lägre åldrarna uttrycker att de arbetar mycket med att uppmuntra elevers delaktighet men att många elever förväntar sig att det är lärarna som bestämmer i skolan. Att tydliggöra målen med undervisningen för elever och föräldrar är också ett område som de flesta ännu inte har utvecklat. Relationen mellan elever och lärare får genomgående höga omdömen av personalen.

Kommunala musikskolan

Lärarna har med hjälp av några BRUK-indikatorer kunnat konstatera att de i hög grad arbetar med elevinflytande över såväl undervisning som undervisningsmaterial. Dessutom är eleverna med och utformar konserter och påverkar genom tips och förslag även annan verksamhet. Någon elevförening eller elevråd finns dock inte.

Musiker och dansare från Moldavien genomförde workshops med elever och lärare samt skolkonserter. Lärare på musikskolan har besökt musikskolor på Island och i Spanien inför ett framtida utbyte.

4.4 Bedömning och betyg

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med.

Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten. Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga.

Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;

- få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;

- få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Förskola

Under 2008 fortsatte arbetet med att utforma dokument att stödja sig på i arbetet med att bedöma förskolans verksamhet och kartlägga barnens utveckling. Under hösten arbetade lärlagsledarna fram ett utvecklingsschema per kärnkompetens. Dessa dokument har gått på remiss till all personal och finns nu i en första variant för att provas under våren. I kartläggningsarbetet har också kommunens specialpedagoger varit en viktig resurs.

Fritidshem

Inga utvärderingar av fritidshemmens verksamhet har gjorts av rektorerna på enheterna eller av fritidshemmens personal. De BRUK-indikatorer som förvaltningen begärt in har heller inte använts. Detta ser förvaltningen som ett stort bekymmer eftersom denna verksamhet tenderar att ständigt komma i bakgrunden.

Grundskola och förskoleklass

I samband med kompetensutveckling omkring IUP har också formativ bedömning och bedömningsmatriser varit aktuellt även under detta år. Skillnaden mellan formativ och summativ bedömning har lyfts fram både på kompetensutvecklingsdagar och i det konkreta arbetet med matriserna. I alla ämnen har lärargrupper från förskoleklass till åk 9 under hösten arbetat fram bedömningsmatriser. De lärare som har provat bedömningsmatriser tillsammans med elever, vårdnadshavare och kollegor har sett att alla kommunens mål i detta avsnitt täcks in med hjälp av sådana.

En analys gjort av förvaltningens ledningsgrupp visar att det i stort sett är svenska och i viss mån matematik som omnämns i de stickprov på IUP som samlats in från alla enheter. En av aspekterna som behöver förtydligas är att en IUP ska utgå från elevens starka sidor och att utvecklingssamtalet blir mer av ett coachingtillfälle. Under hösten har enheterna arbetat med att ta fram skriftliga omdömen i varje ämne. Här finns också stora förbättringsområden. Personalen har upplevt både positiva och negativa effekter av att arbeta med skriftliga omdömen. Lärare i praktiskt-estetiska ämnen på Rättviksskolan har till exempel väldigt många elever att skriva om jämfört med en klasslärare i de lägre årskurserna på de minsta skolorna. Å andra sidan ska nämnda klasslärare skriva om alla ämnen. Reaktionen från föräldrar som har framkommit är att de i huvudsak har reagerat positivt på utvecklingssamtalen utifrån skriftliga omdömen och IUP men det finns också kritik mot svårförståeliga dokument.

På Rättviksskolan visar elevenkäten att eleverna (73 %) är mycket nöjda med den information om mål och förväntningar som lärarna ger. De är väl medvetna om betygskraven i de olika ämnena.

I skolverkets slutrapport efter inspektionen 2004 konstateras att kommunen behöver arbeta vidare med uppföljning och utvärdering av verksamhetens resultat; i synnerhet se till att det sker uppföljning i samtliga ämnen i årskurs fem. Därför har förvaltningen under 2008 särskilt fokuserat på de praktisk-estetiska ämnena, både vad gäller arbetet med bedömningsmatriser och måluppfyllelse. En enkät lämnades ut under hösten 2008. Lärarna fick ange vilket

bedömningsinstrument de använt och till största delen har de angivit LPO -94 samt kursplaner. Även kommunens bedömningsmatriser har använts av flera, framförallt i ämnet idrott och musik.

Enkäten gav följande resultat;

	Åk 5 (antal)	Åk 9 (antal)
Elevantal:	112	137
<u>Idrott och hälsa</u>		
Prognos att		
ej nå aktuell målnivå		1
nå aktuell målnivå med mycket handledning	8	9
nå aktuell målnivå	88	54
nå över aktuell målnivå	16	73
<u>Hem- och konsumentkunskap</u>		
Prognos att		
ej nå aktuell målnivå	1	
nå aktuell målnivå med mycket handledning	12	9
nå aktuell målnivå	54	24
nå över aktuell målnivå	11	24
<u>Bild</u>		
Prognos att		
ej nå aktuell målnivå		2
nå aktuell målnivå med mycket handledning	2	5
nå aktuell målnivå	99	21
nå över aktuell målnivå	10	32
<u>Musik</u>		
Prognos att		
ej nå aktuell målnivå		
nå aktuell målnivå med mycket handledning		2
nå aktuell målnivå	21	43
nå över aktuell målnivå	52	34
<u>Slöjd</u>		
Prognos att		
ej nå aktuell målnivå	1	1
nå aktuell målnivå med mycket handledning	15	16
nå aktuell målnivå	74	68
nå över aktuell målnivå	22	52

Det som går att utläsa av prognosen är att i åk nio finns ett fåtal procent mer än i åk fem som ej når den aktuella målnivån. Vi kan också se att procentuellt är det fler som når över den aktuella målnivån i samtliga ämnen, utom musik, i år 9 jämfört med år 5. I hem- och

konsumentkunskap samt slöjd är antalet elever som når målnivån med mycket handledning betydligt större än i de övriga ämnena.

En jämförelse mellan alla elevers slutbetyg i åk 9 i kommunen och riket ger följande siffror i procent:

	Kommunen G	Riket G	Kommunen VG	Riket VG	Kommunen MVG	Riket MVG
Slöjd	40,9	35,8	43,2	42,7	13,1	18,2
Bild	36,4	38,7	44,9	39	17,6	18,4
Hem- och konsumentkunskap	42,6	35,5	43,2	39,7	11,9	20,3
Musik	44,3	39,9	30,7	37,4	23,3	17,8
Idrott	35,2	31,2	36,4	37,8	24,4	23,7

Kommunens resultat i hem- och konsumentkunskap samt i slöjd ligger betydligt under snittet jämfört med rikets resultat på MVG-nivå. Däremot ligger kommunen högre än riket vad gäller det högsta betyget i musik. Procentsiffran är betydligt högre i kommunen på G-nivå i hem- och konsumentkunskap och slöjd än rikets resultat.

Teknikämnet visade sig vid en analys gjord av rektorer ha alldeles för få MVG i åk nio på Rättviksskolan (1st). Furudalsskolan hade alldeles för stort överensstämmande mellan NO och Teknik vilket kan tolkas så att eleverna har fått samma betyg i NO som Teknik vilket inte är korrekt då Teknik skall behandlas som ett eget fristående ämne.

Läsutveckling

I november 2008 hade 89 % (94 % 2007 och 98 % 2006) av eleverna i förskoleklasserna nått avstämningspunkten i LUS för årskursen (LUS-punkt 3). Nästan dubbelt så många pojkar som flickor nådde ej målet (7+4). För årskurs tre var siffran 42 % (64,5 % 2007 och 68 % 2006), betydligt fler pojkar än flickor nådde ej målet (30+22). I årskurs 6 är 88% lusade. 67 % av dessa har nått 18a, avstämningspunkten för åk 6 (60 % 2007 och 54 % 2006). Av de 33 som ej nådde målet var 21 st pojkar och 12 st flickor. I årskurs nio är 84 % av eleverna "lusade" i november varför siffrorna blir något missvisande men endast 4 % (fyra pojkar och en flicka) har gått vidare från 18a (avstämningspunkten för årskurs sex) till 18b och två pojkar till 18c (2 %). 87 % av de lusade eleverna ligger kvar på 18a. Det är 22 av 137 elever som ej är lusade.

Nationella prov

Nationella prov har genomförts i skolår fem under våren 2008. I matematik var andelen godkända 83 % (71 % 2006), 71 % av pojkarna (75 % 2007) och 93 % av flickorna (65 % 2007).

I svenska är det 76 % av det totala antalet som når målen (70 % 2007), 77 % av pojkarna (66 % 2007) och 75 % av flickorna (76 % 2007) målen. Totalt missade 18 % på ett delprov.

I engelska är det 73 % av det totala antalet som når målen (78 % 2007), 77 % av flickorna målen (87 % 2007) och 69 % av pojkarna (71 % 2007).

Även i åk 9 har nationella prov genomförts under våren.

I matematik är totalt 93 % (88 % 2007) som är minst godkända, 93 % flickor och 97 % pojkar.

I svenska är det 96 % totalt (97 % 2007) som är minst godkända, 98 % flickor, 94 % pojkar.

I engelska är det 93 % totalt (95 % 2007), som är minst godkända, 93 % av flickorna och 94 % av pojkarna som når minst godkänt.

Betygen stämmer väl överens med resultatet på de nationella proven i åk 9. Av Rättviksskolans 148 elever var det 3 % som inte var behöriga att söka gymnasiet, resultaten på nationella proven visar ca 5%.

Slutbetyg skolår 9

Det genomsnittliga meritvärdet vid Furudalsskolan var 203,9 och motsvarande vid Rättviksskolan var 214,6. I engelska, svenska och matematik stämmer resultatet på nationella proven bra med slutbetyget. Den största skillnaden ligger i matematiken (4 %). Rättvik har högre andel behöriga till gymnasieskolan än både kommungruppen och riket. Andelen elever som nått målen i alla ämnen är 91,2 % jämfört med rikets 76,6 %. I samtliga ämnen, utom moderna språk, är det fler pojkar än flickor som inte når målen.

Det är dock en bit kvar till 230 i snittbetyg för åk 9, som är kommunmålet (Rättviksskolan 215, Furudalsskolan 203). 95,5 % av eleverna var godkända att söka gymnasiet, vilket är en bra bit över rikssnittet.

	Rättvik	Kommun gruppen	Samtliga kommuner	Rättvik	Kommun gruppen	Samtliga kommuner
2004	96	91	89	9	22	24
2005	99	90	89	5	21	25
2006	96	90	89	9	22	24
2007	97	91	89	9	22	24
2008	95,5		88,5	11		24
År	Andel elever behöriga till gymnasieskola			Andel elever som ej uppnått målen i ett eller flera ämnen		

5. Analys och bedömning av måluppfyllelse

Övergripande

Genomgående kan konstateras att mätning av resultat är ett svårt och grannlaga uppdrag. Insikten i hela verksamheten om värdet av gemensamma verktyg, som stödjer ökat barn-, elev- och föräldrainsflytande har dock vuxit i takt med att olika kompetensutvecklingsinsatser genomförts, där bland annat tillfällen till samarbete med lärare från alla årskurser i hela kommunen getts.

I hela organisationen uttrycks ett behov av att fortsätta arbetet med pedagogiska diskussioner om kvalitet, resultat, bedömning (framförallt formativ) och betyg och hur detta är relaterat till barns/elevs måluppfyllelse.

För det enskilda barnet och eleven är det viktigt att tiden i förskolan/skolan hänger ihop. Det krävs då att de olika verksamheterna ges upprepade tillfällen att samtala med varandra. Det är lika viktigt att alla personalkategorier får denna möjlighet och det finns goda exempel att lära av hur man lyckas med detta trots olika arbetstidsavtal. Grundläggande är dock att var och en i organisationen, oavsett befattning, tar sitt ansvar för att det ska kunna genomföras pedagogiska konferenser. Rektor har det yttersta ansvaret för att planera, genomföra och utvärdera detta arbete liksom annan övergripande verksamhet och har också möjlighet att använda rektors ledningsgrupp som stöd.

Förskola

Kvalitet i förskolan och olika personalkategoriernas olika uppdrag upplevs fortfarande av personalen som ett brännbart ämne.

På en del förskoleavdelningar finns fortfarande ett visst motstånd mot ordet bedömning. Detta gör också att man ibland fortfarande har svårt att se att införandet av IUP är bra. Här behövs ett starkt stöd av förskolans ledning för att komma över dessa hinder. Förståelsen för att det även i förskolan ständigt görs bedömningar ökar dock och i takt med det även insikten om att det är en fråga om likvärdighet att barn och vårdnadshavare känner till vad som bedöms.

Under året har förskolans lärlagsledare tillsammans med rektorer och utvecklingsledaren utarbetat ”utvecklingsscheman” för varje kärnkompetens. Arbetet har varit mycket kreativt och inspirerande. All personal har beretts möjlighet att komma med synpunkter. Detta arbete har under ganska kort tid inneburit att inställningen till bedömning börjar svänga.

Fritidshem

Det märks tydligt att statsmakternas omfattande reformer inom utbildningsväsendet inte omfattar fritidshemmet i lika hög grad som grundskola och förskola. Det som dock finns nu är allmänna råd för kvalitet i fritidshemmet. Detta har inneburit en viss ökad fokusering på fritidshemsverksamheten i kommunen. All fritidshemspersonal har under drygt en termin tillsammans med utvecklingsledaren arbetat fram en plan för arbetet på kommunens fritidshem med mål, målkriterier och handlingsplan.

Skolverket framhåller år efter år att barngrupperna är för stora och att arbetsmiljön inte är acceptabel överallt. I vår kommun kan vi se små effekter av detta men har i stort sett en organisation med rimligt stora grupper. De varierar mellan enheterna men på grund av små byskolor finns också små grupper på en del ställen. Största problemet är att få utbildade fritidspedagoger. En tydlig tendens är att det i takt med att få väljer att utbilda sig till fritidspedagog blir vanligare att förskollärare och barnskötare arbetar på fritidshemmen.

Grundskola och förskoleklass

Ett motstånd mot ordet bedömning, liknande det i förskolan, kan märkas i de tidigare årskurserna men har minskat i takt med att kompetensutveckling har tydliggjort frågan.

De lärare som arbetar med nationella prov i åk 5 har haft träffar med specialpedagogerna för att diskutera sig fram till likvärdig bedömning, något som upplevts som mycket värdefullt och liknande träffar bedöms vara ännu viktigare för de lärare som ska genomföra nationella prov i år 3 framöver.

Andelen som nått avstämningspunkten i LUS i år tre har sjunkit katastrofalt jämfört med förra året. Det är naturligtvis en annan elevgrupp men siffrorna är ändå alarmerande. Dessa elever har inte gått framåt i läsningen som de borde ha gjort på ett läsår. Siffrorna kräver en grundlig analys och omedelbara åtgärder.

Enligt speciallärare på gymnasiet krävs att man behärskar läsning motsvarande minst Luspunkt 18c för att klara de teoretiska delarna på gymnasieprogrammen. De siffror som går att få fram för 2008 är fortfarande mycket oroande. Det verkar som att det finns en risk att läsutvecklingen stannar vid 18a. Detta år är majoriteten elever lusade så tendensen får betecknas som säkrare än förra året. Uppföljningen i framtiden måste omfatta alla elever i alla årskurser så att vi kan få fram säkrare resultat vad gäller läsförmågan. Noteras bör dock att andelen elever som får godkänt i svenska är hög liksom de som får

godkänt på nationella proven. Här behövs en diskussion om vad skillnaderna beror på.

Förvaltningens ledningsgrupp ser att behovet av träffar mellan skolorna för bedömaröverensstämmelse inom LUS åter är nödvändigt. Dessutom behöver fler lärare involveras i läsutvecklingsarbetet. Läsutveckling får inte bli enbart speciallärares angelägenhet. En översyn av avstämningpunkten i år tre behöver göras så att den stämmer med de nya kursplanemålen i år tre. Lärare i tidigare år med ansvar för läsinläring behöver träffas och delge varandra kunskaper samt ta till sig nya rön om läsutveckling.

Analysen av betyg i de praktiskt estetiska ämnena i åk nio visar att det är för få VG och MVG satta, utom i idrott, jämfört med riket. När lärarna har fått göra en uppskattning av elevernas prognos på hösten ser siffrorna annorlunda ut. Den skillnaden behöver diskuteras. Slutbetygen i åk nio behöver även fortsättningsvis följas för att se utvecklingen. Av svaren på frågan vilket bedömningsinstrument lärarna använt drar kan slutsatsen dras att arbetet med att utveckla sådana behöver fortsätta för att ge eleverna större möjlighet att bli likvärdigt bedömda i alla kommunens skolor.

Uppmärksammas bör också svårigheten med ”ettämneslärare”. Behörigheten i praktiskt-estetiska ämnen behöver spridas på flera lärare för att höja kvaliteten. Detta blir ännu tydligare i samband med arbetet med skriftliga omdömen i varje ämne. På skolor med elever i de tidigare skolåren finns annars risk att ämnet tas om hand av obehöriga lärare medan en ”ettämneslärare” på ett högstadium riskerar att få en ohållbar arbetsituation med alltför många elever att undervisa och bedöma.

Det vore önskvärt att skolorna i en snar framtid sätter betyg i alla ämnen och inte samlingsbetyg i SO, NO. Enskilda betyg gynnar eleverna och blir också mer rättvist.

Andelen godkända på nationella provet i engelska i åk fem minskar, vilket är oroande. Det kan till viss del härröras till att det inte förekommit någon kompetensutveckling i ämnet för lärare i de tidigare åldrarna på senare år. Den gruppen bör prioriteras inom Lärarlyftet under året.

Över huvud taget kan man av resultaten på nationella proven utläsa att fler når målen i åk nio än i åk fem. Det har säkert flera orsaker men en kan vara att det saknas utbildade speciallärare på en del skolor och att de högre årskurserna arbetar mycket målinriktat med de elever som har särskilda behov.

Med utgångspunkt i den goda effekt som uppnåtts genom kompetensutvecklingsinsatser och rektors pedagogiska ledarskap när det gäller reformen med målen i år 3 ser förvaltningens ledningsgrupp att kommunen i framtiden behöver ha en hög beredskap för liknande arbete med de reformer som aviserats av regeringen de närmaste åren. Detta kommer att ta stora resurser i anspråk, både vad gäller pengar och tid. För att inte tappa andra viktiga skolutvecklingsinsatser som är påbörjade är det av största vikt att skolhuvudmannen avsätter tillräckliga resurser för detta i budgeten.

Kommunala musikskolan

Kommunala musikskolan anställde under året en dramapedagog till projektet ELIS (Estetiska Lärprocesser i Skolan) efter beslut i rektorsgruppen. Arbetet har påbörjats på Nyhedsskolan efter sammanslagningen med Dal-Jerksskolan vid höstterminens start. Som en följd av detta har personalen uppmärksammat vikten av att gemensamt arbeta med ett värdegrundstema.

6. Åtgärder för utveckling

I den mån budgeten tillåter utveckling av ”mjukvara”;

- Kompetensutveckling i digital kompetens vad gäller främst kompensatoriska hjälpmedel och i synnerhet lärplattformen Fronter bör prioriteras under första halvåret 2009
- Inför läsåret 2009/2010 öronmärks resurser till speciallärare på varje enhet.
- Fortsätta arbetet med pedagogiska diskussioner om kvalitet, resultat, bedömning (framförallt formativ) och betyg och hur detta är relaterat till barns/elevs måluppfyllelse.
- Öka kompetensen i att analysera gjord dokumentation inom alla verksamheter
- Fortsätta att följa och analysera måluppfyllelsen i de praktiskt estetiska ämnena
- Rektorsgruppen ska fortsätta utveckla strategier för att ta fram resultat och kvalitetsarbetet för hela förvaltningen
- Elevhälsan ska i samarbete med speciallärarna utveckla mallen och anvisningarna till åtgärdsprogrammen så att de lever upp till de allmänna rådets anvisningar
- Utbildningen i ”På lika villkor” påbörjas på Rättviksskolan för hela personalgruppen under höstterminen
- Rektorsgruppen utreder vad som behöver göras för att få större beredskap på alla kommunens skolor och förskolor för undervisningen i svenska som andra språk

- Likabehandlingsfrågorna ska implementeras, personalens kunskaper, kompetens och medvetenhet är mycket viktiga faktorer.
- Förskolans rektorer ska organisera ett "ambulerande arbetslag" i förskolan
- Kompetensutveckling i kartläggning av barn ska erbjudas förskolans personal.
- Enheternas ledningsgrupper tar fram en plan för att tydliggöra målen med undervisningen för elever och föräldrar
- Utvärdering av fritidshemmens verksamhet ska ske
- IUP med skriftliga omdömen i varje ämne ska fortsatt utvecklas så att de uppfyller förordningens alla krav
- Centrala träffar mellan skolorna för bedömaröverensstämmelse inom LUS ska arrangeras.
- En översyn av avstämningpunkten i läsutveckling i år tre ska göras av utvecklingsgruppen i svenska
- Kommunens läs- och skrivutvecklare, tillsammans med minst en lärare från varje enhet, ska fördjupa sig i läsutveckling
- Matematikutvecklingsprojektet ska fortsätta med bland annat Lesson Studies
- Kompetensutveckling i engelska för lärare i de tidigare åldrarna ska erbjudas inom Lärarlyftet
- Projektet ELIS ska fortsätta och spridas till flera skolor.

I den mån budgeten tillåter utveckling av "hårdvara";

- Förnya och komplettera pedagogiskt material i förskolan så att det blir likvärdigt i kommunen
- Modernisera möblering på skolor/förskolor/fritidshem så att den är ergonomisk och likvärdig
- Förnyande och kompletterande av musikskolans instrument samt digital musikantering

7. Beslut och ansvar för kvalitetsredovisningen samt hur den kommer att göras tillgänglig för intressenter

Beslut om att kvalitetsredovisning ska upprättas, finns beskrivet i "Förordning (1997:702) §1-5 om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. "

Kommunens kvalitetsredovisning finns tillgänglig på kommunens hemsida www.rattvik.se samt på barn- och ungdomsförvaltningens kontor, Golfvägen 1, Rättvik. Kvalitetsredovisningen bearbetas och redovisas i rektorsgruppens utvecklingsforum, förvaltningens ledningsgrupp samt i de olika rektorsområdenas ledningsgrupper.

